

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму
Кафедра статистики та економічного аналізу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор
ННІ неперервної освіти і туризму
Іван ГРИЦЕНКО
від « _____ » _____ 2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри
статистики та економічного аналізу
Протокол № 10 від 14 травня 2024 р.

В.о. завідувача кафедри
Андрій МУЗИЧЕНКО

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Туризм»
Ірина КУДІНОВА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ВСТУП ДО ФАХУ»

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»
Освітня програма «Туризм»
ННІ неперервної освіти і туризму

Розробник: Тереза МИКИЦЕЙ, к.е.н., доцент

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «ВСТУП ДО ФАХУ»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти		
Галузь знань	24 Сфера обслуговування	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Спеціальність	242 «Туризм і рекреація»	
Освітня програма	«Туризм»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної форми здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	I	I
Семестр	I	I
Лекційні заняття	16 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	14 год.	6 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	106 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Вступ до фаху» є ознайомлення здобувачів вищої освіти зі змістом їх майбутньої професії, з характером та сферою професійної діяльності, з особливостями практичної діяльності підприємств туристичної галузі, з роллю фахівців туристичного обслуговування у формуванні результатів господарської діяльності підприємств туристичного бізнесу різних форм власності та організаційно-правових форм господарювання, їх конкурентоспроможного статусу на внутрішньому ринку та іміджу національного туристичного продукту на світовому ринку туристичних послуг.

Студенти повинні усвідомити, що сфера їх майбутньої діяльності стає все більш значущою в економічному розвитку незалежної України, поступово перетворюється на високорентабельний сектор економіки та важливий засіб культурного розвитку громадян. Важливою передумовою опанування фаху є необхідність набуття комплексу фундаментальних і професійних знань, усвідомлення специфіки функціонування підприємств туристичного бізнесу на ринку споживчих товарів і послуг, встановлення активної творчої та громадської позиції.

Особливе значення в процесі вивчення дисципліни має ознайомлення студентів-першокурсників із професійним призначенням; кваліфікаційними вимогами, основними виробничими функціями організатора подорожей (екскурсій); зі специфікою змісту його діяльності в туристичних операторах та туристичних агентствах, бюро подорожей та екскурсій, інших підприємствах туристичної галузі; з основними завданнями діяльності фахівця туристичного обслуговування, які викладені в *Стандарті вищої освіти і затверджено наказом МОН України від «4» жовтня 2018 р. № 1068*

Завдання навчальної дисципліни:

- визначити місце та роль фахівця туристичного обслуговування в розвитку ринку туристичних послуг, господарській і фінансово-економічній діяльності підприємства;
- ознайомити з професійними вимогами до фахівця, необхідними практичними вміннями та навичками;
- ознайомити зі сферою майбутньої професійної діяльності, переліком основних типів і категорій підприємств, які обслуговують подорожан та місцеве населення;
- довести до відома перелік посад, що може обіймати бакалавр з туризму в підприємствах туристичної індустрії;
- ознайомити із загальними питаннями галузевого стандарту вищої освіти в Україні та організаційно-методичним підґрунтям навчання у ЗВО;
- ознайомити зі змістом навчального плану за фаховим спрямуванням, структурою, послідовністю і взаємозв'язком між дисциплінами нормативного циклу, дисциплінами професійного спрямування та спеціальними дисциплінами, які формують фахівця;

- вказати види, місце, зміст і терміни навчальної та комплексної бакалаврської практик у забезпеченні ґрунтовних практичних умінь і навичок у підготовці фахівця;

- ознайомити з особливостями організації навчальної, науково-дослідної, самостійної виховної роботи в ЗВО, на факультеті, на випусковій кафедрі;

- охарактеризувати новітні інноваційні і комп'ютерні технології, методи активізації навчання під час проведення лекційних, семінарських занять, практикумів, поточного і підсумкового контролю знань, державної діагностики якості підготовки студентів.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук, з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості;

загальні компетентності (ЗК):

К01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

К03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

К05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

К10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

К12. Навички міжособистісної взаємодії.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

К20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

К23. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

К26. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

К28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;

– скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
о		л.	п.	лаб.	інд.	сам.		л.	п.	лаб.	інд.	сам.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Організація підготовки фахівців у вищому навчальному закладі												
Тема 1. Поняття про вищу освіту. Галузевий стандарт вищої освіти в Україні	16	2	2			12	16		1			15
Тема 2. Структура закладу вищої освіти. Основні засади навчально-виховного процесу	16	2	2			12	17	1	1			15
Тема 3. Історія і традиції Національного університету біоресурсів і природокористування	16	2	2			12	17	1	1			15
Тема 4. Форми організації навчання у закладі вищої освіти	14	1	1			12	17	1	1			15
Тема 5. Інформаційно-методичне забезпечення навчального процесу у ЗВО	14	1	1			12	17	1	1			15
Разом за змістовим модулем 1	76	8	8			60	84	4	5			75
Змістовий модуль 2. Особливості професійної підготовки фахівців спеціальності «Туризм»												
Тема 6. Професія «фахівець з туризму»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності	23	4	4			15	18	1	2			15

Тема 7. Роль випускової кафедри в підготовці фахівців з туризму	21	4	2			15	18	1	1			16
Разом за змістовим модулем 2	44	8	6			30	36	2	3			31
Усього годин	120	16	14	-	-	90	120	6	8			106

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Організація підготовки фахівців у вищому навчальному закладі		
1	Поняття про вищу освіту. Галузевий стандарт вищої освіти в Україні	2
2	Структура закладу вищої освіти. Основні засади навчально-виховного процесу	2
3	Історія і традиції Національного університету біоресурсів і природокористування	2
4	Форми організації навчання у закладі вищої освіти	1
5	Інформаційно- методичне забезпечення навчального процесу у ЗВО	1
Змістовий модуль 2. Особливості професійної підготовки фахівців спеціальності «Туризм»		
5	Професія «фахівець з туризму»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності	4
6	Роль випускової кафедри в підготовці фахівців з туризму	2
Разом		14

4. Теми для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття про вищу освіту. Галузевий стандарт вищої освіти в Україні	12
2	Структура закладу вищої освіти. Основні засади навчально-виховного процесу	12
3	Історія і традиції Національного університету біоресурсів і природокористування	12
4	Форми організації навчання у закладі вищої освіти	12
5	Інформаційно- методичне забезпечення навчального процесу у ЗВО	12
5	Професія «фахівець з туризму»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності	15
6	Роль випускової кафедри в підготовці фахівців з туризму	15
Разом		90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- залік;
- модульні тести;
- реферати;
- захист практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- залік;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проведення практичних занять.
2. Програма навчальної (виробничої) практики навчальної дисципліни.

10 . Рекомендовані джерела інформації

1. Актуальні питання туризмології та туристичної практики : Збірник матеріалів науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю Інституту туризму Федерації професійних спілок України (м. Київ, 18 квітня 2019 р.). За ред.: Т. Сокол, Т. Семигіної. Київ: АПСВТ, 2019. 133 с.
2. Бойко В. О. Сільський зелений туризм в Україні: проблеми та перспективи. *Агросвіт*. 2020. № 22. С. 58—65.
3. Бойко В.О., Ключник А.В., Півнюова Л.В. Зміцнення конкурентоспроможності підприємств екологічно-го (зеленого) туризму. *Вісник Херсонського Національного Технічного Університету*. 2020. №3. С. 213—222.
4. Вишневський В. І. Екологічний туризм: навч. посібн. Київ: Інтерпрес ЛТД, 2015. 140 с.
5. Габчак, Н., Габчак, С. Внутрішній туризм України: тенденції, проблеми та можливості розвитку у воєнний період. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип.52. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-67> (дата звернення 10.06.2024)
6. Грановська В.Г., Бойко В.О. Функціонування еко-готелів в Україні як чинник активізації підприємницької діяльності. *Економіка АПК*. 2020. № 3. С. 57—65.
7. Екскурсовод» – професія як мистецтво: перші студентські екскурсії // Університет «Крок». URL: <http://www.krok.edu.ua/ua/novini-ta-podiji/item/2781-ekskurovod-profesiia-iak-mystetstvo-pershistudentski-ekskursii>
8. Застосування інформаційних технологій в туризмі . IT-tehnolog.com: новини інформаційних технологій українською мовою. URL: <http://ittehnolog.com/informatsiyni-tehnologiyi/zastosuvannya-informatsiynih-tehnologiy-v-turizmi/>
9. Кляп М.П., Шандор Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму: підручник. Київ, 2013. 334 с.
10. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти: Розпорядження КМУ від 19.09.2019 № 660-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2018> (дата звернення 05.06.2024).
11. Кравців В.С., Гринів Л.С., Копач М.В., Кузик С.П. Методика оцінки історико-культурних туристичних ресурсів. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери. URL: http://tourlib.net/books_ukr/kravciv8.htm
12. Креативні міста в Україні. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.creativecities.org.ua/> (дата звернення 05.06.2024).
13. Круче О. А. Туризмологія: процес формування теорії туризму. *Наукові записки Київського університету туризму, економіки і права*. Серія: філософські науки. 2010. № 8. С. 7–22.
14. Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 2008. 335 с.
15. Любченко В. Роль туризму у сталому розвитку в Україні: виклики та можливості для економіки. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 57. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-59>.

16. Мелько Л.Ф., Поліщук Т.С. Творчий щоденник професійного самовдосконалення майбутнього фахівця туристичної сфери. Київ: Університет «КРОК», 2015. 38 с.
17. Мельниченко С.В., Авдан О.Г. Брендинг у туристичному бізнесі: теоретичні аспекти. Туризм в умовах глобалізації: особливості та перспективи розвитку. За ред. Кизима М.О., Єрмаченка В.С. Харків: ІнЖЕК, 2012. С. 211-224.
18. Міхо О.І. Модель фахівця туристської анімації // Туризм і гостинність в Україні: стан, проблеми, тенденції, перспективи розвитку: М-ли І Міжнар. наук.-практ. конф. Черкаси: Брама–Україна, 2012. С. 412–418.
19. Музиченко-Козловська О. В. Туристичний брендинг: сутність, складові та етапи становлення і проблеми розвитку. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Менеджмент та підприємництво в Україні.* 2014. № 797. С. 396-402.
20. Парубочан В. Кризовий барометр від UN WTO. Український туризм. 2009. № 5. С. 98-101.
21. Про вищу освіту. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 07.06.2024).
22. Савіцька О. П., Савіцька Н.В., Погребняк Л. В. Екотуризм як важлива складова стратегії сталого розвитку України. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 15. С. 122-128.
23. Сільський зелений туризм у контексті розвитку нетрадиційної форми господарювання. URL: <http://gj.kherson.ua/archive/8/45.pdf>.
24. Скрипник Н.Я., А. М. Сердюк. Рекреаційна географія. Центр учбової літератури. 2013. 296 с.
25. Сокол Т.Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах. 2 вид., перероб. і допов. Київ: Альтерпрес, 2012. 447 с.
26. Шандор Ф.Ф., Кляп М.П. Сучасні різновиди туризму. Київ: Знання, 2013. 334 с.
27. Шевченко О. К. Філософія туризму як навчальна дисципліна. *Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки.* 2009. № 10 (173). С. 57 – 60.
28. Шолудченко С. В. Формування національного туристичного бренду України на ринку туристично-рекреаційних послуг. *Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України.* 2013. № 1. С.65-69.
29. PricewaterhouseCoopers database, PwC report "Ecological rural tourism in Ukraine", 2022, URL: https://www.pwc.com/content/pwc/userReg/login.en_gx.html?redirectUrl=gG0V—55Ilpsw21J2UMYgbIH5kctc-JLK2-lwWPau2GN84=&referrer=gG0V—55Ilpsw21-J2UMYgbIH5kctcJLK2lwWPau2GN84=&parentPage-Path=/content/pwc/gx/en (Accessed: 01.06.2024).